

BİR YETERLİLİĞİN MESLEKİ PROFİLİNİN TANIMI İÇİN ÇERÇEVE PLAN

1. YETERLİLİK

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin 23 Nisan 2008 tarihli Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin (AYÇ) Oluşturulmasına Yönelik Tavsiye Kararı'nın amacı genel eğitim veya yükseköğrenim ya da mesleki eğitim için farklı yeterlilik sistemleri ve seviyeleri arasında bir köprü vazifesi görecek genel bir çerçeve planı oluşturmaktır. Bu sayede farklı Üye Ülkelerde yürürlükte olan sistemler uyarınca edinilen yeterliliklerin şeffaflığı, mukayese edilebilirliği ve taşınabilirliği hususları geliştirilebilecektir. Temel olarak, her bir yeterlilik seviyesinin eğitim ve kariyer yolu sayesinde edinilebilir olması gerekmektedir. Ayrıca, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin uluslararası sektörel kuruluşların kendi yeterlilik sistemlerini ortak bir Avrupa referans noktasına ilişkilendirebilmesini sağlayabilmeli ve bu sayede uluslararası sektörel yeterlilikler ile ulusal yeterlilik sistemleri arasındaki ilişkiyi gösterebilmelidir.

Bu sebeple bu Yönerge Hayat Boyu Öğrenmenin teşvik edilmesi ile ilgili daha geniş kapsamlı hedeflere katkıda bulunarak çalışanların ve öğrencilerin istihdam edilebilirliklerini, hareketliliklerini ve toplumsal entegrasyonlarını artıracaktır. Şeffaf kalite güvencesi prensipleri ve bilgi değişimi karşılıklı güven oluşturulmasına yardımcı olarak uygulama konusunda destek olacaktır.

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin 23 Nisan 2008 tarihli Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin (AYÇ) Oluşturulmasına Yönelik Tavsiye Kararı uyarınca;

“Yeterlilik” yetkili bir otorite tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını belirli standartlara göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda belirlenmesi halinde elde edilen resmi çıktıdır.

Söyle ki; bir “Yeterlilik” aşağıdaki unsurları içermelidir:

- Yeterliliğin adı ve seviyesi
- Yeterliliğin hedefi / amacı
- Mesleki standartlar, mesleki standartların birimleri/işlevleri ya da yeterliliğin kaynağını oluşturan yeterlilik üniteleri
- Öğrenme çıktıları ve başarı kriterleri
- Yeterlilik ediniminde ölçme ve değerlendirme kriterleri

2. BİR YETERLİLİĞİN PROFİLİ

Yeterlilik profilleri veya standartları, öğrenme sürecinin beklenen sonuçlarını tanımlayarak tam yeterlilik edinilmesine giden yolu açabilir. Mesleki Eğitim'de (ME) bir yeterlilik standardı ya da profili normalde “Öğrencinin istihdam sürecinde efektif olabilmek için ne öğrenmesi gerekmektedir” sorusunu cevaplar. Bu standartlar ya da profiller, özellikle genel kültür ile özel ve transversal mesleki beceri ve yeterlilikler arasında bir denge kurarak ve temel eğitimin farklı hedeflerini ele almayı amaçlayarak ulusal seviyede ifade edileceklerdir. Bu yeterlilik profilleri ve standartları bazı ülkelerde ayrı ve özel öğrenme çıktılarına sahip parça ve ünitelere bölünecektir. Bu durum birçok yerde öğrenme çıktılarının ayrıntılarının ve odaklandığı konuların artması anlamına gelecektir.

Mesleki profiller ve standartlar genel olarak eğitim sisteminin dışında belirlenirler ama öğrenme çıktılarının belirlenmesinde ve yazılmasında önemli bir etkiye sahip olabilirler. Mesleki profiller veya standartlar bir mesleğe özgü yeterliliklerin yanı sıra o mesleğe dair görev ve faaliyetleri de tanımlayarak “insanların sahip oldukları temel meslekleri” belirler. Mesleki standartlar “öğrenci mesleki hayatında ne yapmaya ihtiyaç duyacaktır” sorusunu cevaplar.

3. BİR YETERLİLİĞİN MESLEKİ PROFİLİNİN TANIMI İÇİN ŞABLON

3.1. Mesleki Profilin Tanımı

Mesleğin esas işlevlerini kapsayan bilgilerden oluşan tanımlardır. Mesleki profil dahilindeki vazifeleri ve mesleğin sınırlarını belirleyen bilgileri kapsar.

3.2. Mesleki Profilin Uluslararası Sınıflandırma Sistemindeki Yeri

Meslek;

- *Bu bölümde ISCO-08 (Mesleklerin Sınıflandırılmasına dair Uluslararası Standartlar) kodları ve,*
- *AYÇ (Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi) seviyeleri yer alır*

3.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre hususlarındaki mevzuatlar

Mesleki alan hususunda;

- *Mesleki konularda Sağlık & Güvenlik ve çevre korumaya dair çıkarılmış mevzuat ve alınacak önlemler.*

3.4. Çalışma ortamı ve şartları

Meslek şartları ve ortamının değerlendirilmesi:

- *Çalışma şartları (ışıklandırma, gürültü, havalandırma)*
- *Farklı çalışma ortamları (veriler, insanlar ve makinelerle çalışma)*
- *Bireysel ya da takım olarak çalışma imkânları*
- *Mesleki hastalıklar ya da kazalar*

3.5. Mesleki Profile ait diğer gereksinimler

Bu bölümde belgeler, sertifikalar ve sağlık raporları yer alır

4. BİR YETERLİLİĞİN MESLEKİ PROFİLİNİN TANIMINA DAİR ÖRNEK

AŞÇI

4.1. Mesleki Profilin Tanımı

Aşçı, yemekleri servise hazırlamanın yanı sıra talimatları uygulayarak ve bu işlemler esnasında hijyen kurallarına uyarak standart tarifler ve menüler, ulusal ve uluslararası çorbalar, sıcak ve soğuk soslar, hamur işi, et yemekleri, balık yemekleri, sebze yemekleri, garnitür ve tatlılar hazırlamak için gerekli bilgi ve beceriye sahip olan bireydir.

4.2. Mesleki Profilin Uluslararası Sınıflandırma Sistemindeki Yeri

ISCO 08: 5120 (Şef / Aşçı)
AYÇ SEVİYESİ: 4

4.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre hususlarındaki mevzuatlar

Yiyecek üretimi ile ilgili hem ulusal hem de AB mevzuatları, Sağlık ve Güvenlik tedbirleri ve önlemler

4.4. Çalışma ortamı ve şartları

Aşçı özel ve kamu kuruluşlarının, restoranların, gemilerin, trenlerin ve yatların mutfakları da dâhil yiyecek hazırlanan yerlerde çalışan kişiye denir. Aşçılar bu ortamlarda uzun saatler çalışırlar ve tatillerde ya da özel durumlarda fazla mesai ihtimali her daim vardır.

4.5. Mesleki Profile ait diğer gereksinimler

Aşçılık belgesi, Gerekli aşçılık belgeleri, Hijyen sertifikaları, İlk yardım sertifikaları. yanı sıra belirli aralıklarla alınan Sağlık Raporları (bu meslek ile meşgul olan bireyler herhangi bir mikrop, hastalık vb. taşımamalıdır)

5. MESLEKİ PROFİL İÇİN EURSPACE PROJESİNDE KULLANILAN ŞABLON

Mesleki Profil Tanımı ve Kariyer Fırsatları	
Eğitim Alanı:	
Meslek:	
AYÇ Seviyesi:	
Mesleki Profil:	
Kariyer Fırsatları:	
İlgili Bağlantılar:	
Kaynaklar:	

BİBLİYOGRAFYA / KAYNAKÇA

- *Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning.*
- Office for Official Publications of the European Communities (2008). *The European Qualifications Framework for Lifelong Learning (EQF)*. Luxembourg.
- Publications Office of the European Union (2017). *Defining, writing and applying learning outcomes, A European handbook*. Luxembourg.

EK I – TEKNİK VERİ

- 1- Bu çerçeve plan aşağıdakileri sağlamayı amaçlar:
 - a. Yeterliliğin tanımı;
 - b. Bir yeterliliğin mesleki profilinin tanımlanması;
 - c. Bir yeterliliğin mesleki profilinin tanımına dair bir örnek.
- 2- Bu çerçeve plan aşağıdakilerin belirlenmesinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır:
 - a. Bir mesleğin (yeterliliğin) mesleki profilinin tanımlanması;
 - b. Bir mesleğin (yeterliliğin) Uluslararası Sınıflandırma Sistemindeki yeri.
 - c. Sağlık ve güvenlik prosedürlerine uygunluğu;
 - d. Çalışma ortamı ve koşullarının tanımlanması;
 - e. Yetkili kurumlarca belirlenen-istenen diğer şartlar.
- 3- Bu çerçeve plan, hareketlilik projelerine katılan okullar, kamu kurumları ve özel kurumlarca kullanılmak üzere tasarlanmıştır.
- 4- Bu çerçeve plan, katılımcı kurumlardan gelen hareketlilik öğrencilerine, mevcut yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla uygulanabilir.
- 5- **Aracın kullanılması gereken Pedagojik Döngünün Aşama ve Seviyeleri:**
 1. **Aşama: Hareketlilik Öncesi**
 1. **Basamak: Edinilmesi Beklenen Öğrenme Kazanımlarının Belirlenmesi**